Projektas: „Išmaniai visuomenei – išmanūs mokesčiai“

Paruošė: Eglė Čeponytė

Kovas, 2020

Vilnius

VMI VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA

Kurk Lietuvai

Estijos gerosios praktikos studija

Entreprenerio banko sąskaita

Estijos gerosios praktikos atvejo studija

Pajamų ir išlaidų apskaita

Pavedimai į šią sąskaitą yra automatiškai apskaitomi kaip pajamos iš individualios veiklos. Išlaidos (kaip leidžiami atskaitymai) negali būti apskaitytos.

Mokesčiai

Estijos mokesčių valdyba pavedimų informaciją gauna esamuoju laiku. Mokesčiai (fiksuotas procentinis tarifas) nuskaičiuojami automatiškai nuo kiekvienos įplaukos į sąskaitą

Kitos paslaugos

Mokesčių mokėtojas, atsidaręs šią sąskaitą, automatiškai gauna teisę verstis individualia veikla (ribotos apimties). Sąskaitos turėtojas šia sąskaita gali naudotis asmeniniams atsiskaitymams, išgryninti pinigus, atlikti pervedimus, jam yra išduodama debetinė/kreditinė kortelė

Revoliucinis požiūris į individualios veiklos apskaitą

Nauda savarankiškai dirbančiam:
- nebereikia vesti individualios veiklos apskaitos;
- nebereikia išrašyti sąskaitų faktūrų/kvitų, nebent pageidauja klientas;
- mokesčiai apskaičiuojami ir pervedami automatiškai.

Nauda viešajam sektoriui:
- esamuoju laiku gaunama informacija apie mokesčių mokėtojų vykdomus sandorius;
- esamuoju laiku nuskaitomi GPM, VSD ir PSD mokesčiai;
- mažėja nuslepiamų mokesčių dalis;
- didėja gyventojų pasitenkinimas reguliacine verslo aplinka;
- ekonomika veikia efektyviau.

Nauda komerciniams bankams:
- efektyviau pirminėse verslo stadijose identifikuojami pradedantieji verslininkai;
- užmezgamas glaudus partnerystės ryšys su pradedančiais verslininkais;
- išplėstas teikiamų paslaugų spektras: pirmoji paslauga, skirta išskirtinai savarankiškai dirbantiems asmenims.

Paslaugos sukūrimo kaštai

Paslauga pradėta teikti be didesnių finansinių investicijų - šiai paslauga teikti pritaikytos jau egzistuojančios duomenų mainų tarp banko ir mokesčių administratoriaus sistemos

50 000 EUR

VIEŠOJO SEKTORIAUS INVESTICIJA

<10 000 EUR

LHV INVESTICIJA

IT integracijos sukurtos per <6mėn.

Pasiūlymas Lietuvai

Pasiūlymas Lietuvai - Individualios veiklos bankinė sąskaita (pirmas projekto etapas)

- Skirta asmenims, vykdantiems individualią veiklą (VL arba IVD), ne PVM mokėtojams.
- Apyvarta apskaitoma automatiškai pagal gaunamus bankinius pavedimus (nebelieka būtinybės vesti apskaitos žurnalo, išrašinėti SF).
- Grynieji pinigai – į IV sąskaitą įkėjus grynuosius pinigus, jie yra taip pat apskaitomi kaip apyvarta (saugikliai: riboti leidžiamą maksimalią sumą? Prievolė išrašyti SF mokėjimą gavus grynaisiais?).
- Taikoma 30% leidžiamų atskaitymų taisyklė.
- Fiksuotas mokesčių tarifas (5% GPM, 19,5% PSD ir VSD) nuskaitoma automatiškai nuo kiekvienos įplaukos į IV sąskaitą. Likusi dalis GPM nuskaitoma pateikus metinę pajamų deklaraciją.
- Vėlesniuose etapuose šią IV sąskaitą būtų galima pritaikyti ir PVM mokėtojams, taip pat tiems asmenims, kurie netaiko 30% leidžiamų atskaitymų taisyklės.
    - Uber, Bolt, Wolt pavežėjai, taip pat Airbnb nuomotojai, Treatwell grožio specialistai, prekiaujantys per e-prekybos platformas (Ebay, Etsy ir t.t.) ir kt. galėtų būt įpareigoti visas pajamas gauti į šią sąskaitą.

Ar Lietuvai šis modelis būtų tinkamas?

- Naudotojai:
  - Prognozuojamas naudotojų skaičius:

~100 000 naudotojų

    - MAX: ~180 000 naudotojų
    - MIN: ~40 000 naudotojų
    - Taiko 30% atskaitymus – 90 000 asmenų, turi verslo liudijimą – 90 000 asmenų.

  - Savarankiškai dirbančių asmenų apklausos rezultatai (2020 m. vasaris):
    - **70%** respondentų 80%-100% **apmokėjimų gauna el. būdu** į savo banko sąskaitą

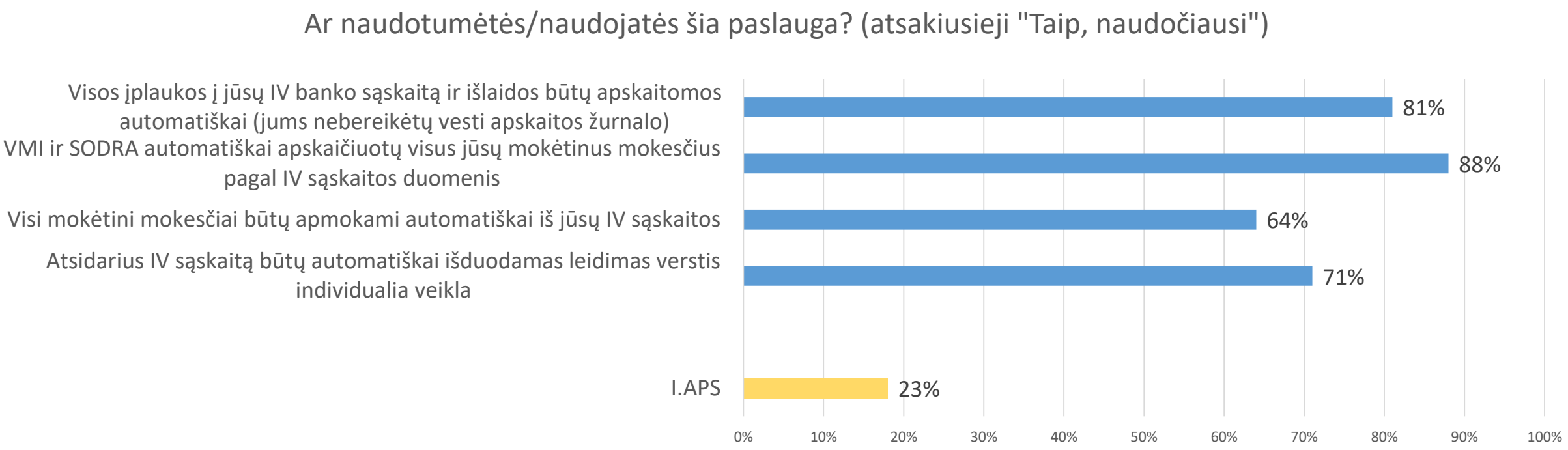

Ar Lietuvai šis modelis būtų tinkamas?

- Bankai:
  - Swedbank atstovai išreiškė norą teikti šią paslaugą
- IT infrastruktūra:
  - Bankai jau dabar yra pasirengę teikti duomenis VMI (reikalingos nedidelės korekcijos)
  - Reiktų minimalių pakeitimų VMI ir SODROS sistemose
- Teisinė bazė:
  - 30% leidžiami atskaitymai
  - LR Finansų ministro įsakymuose dėl gyventojų buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo (Nr. 1k-040 ir Nr. 415) pakeitimai:
    - kai Lietuvoje veikiančios licencijuotos kredito įstaigos esamuoju laiku pateikia duomenis VMI ir SODRAI apie IV vykdančio asmens gautas pajamas už individualią veiklą (pateikiami duomenys turėtų apimti – data, siuntėjo duomenys, gavėjo duomenys, pervedama pinigų suma), nėra būtina vesti pajamų ir išlaidų žurnalo bei išrašyti sąskaitos faktūros (nebent klientas paprašytų šio dokumento). Tokiu būdu savo apskaitą vedantys savarankiškai dirbantys asmenys privalėtų taikyti 30% leidžiamų atskaitymų taisyklę.

Paslaugos kaštai ir nauda

- Kaštai: pilotinis – 15 000 EUR; pilnos apimties – 50 000 EUR
  - Kaštų skaičiavimai – preliminarūs. Tikslesniems apskaičiavimams atlikti reikia VMI ir SODROS IT sistemas išmanančio eksperto vertinimo.
- Nauda:
  - Savarankiškai dirbantiems asmenims: 100 000x18hx8,2EUR=

    15 milijonų EUR sutaupymų metams
  - Valstybei:
    - Esamuoju laiku sumokami mokesčiai
    - Mažesni kontrolės kaštai
    - Trumpėja ekonomikos ciklai
    - Efektyvesnė dalinimosi ekonomikos (Uber, Wolt, Airbnb) kontrolė:
      - Problema: užsienyje registruotos platformos nelinkusios pateikti savo dalyvių duomenų. Teisinės priemonės neefektyvios.
      - Sprendimas: kontrolės priemonės perkeliamos nuo platformų ant fizinių asmenų. Fiziniai asmenys įpareigojami bankinius pavedimus iš platformų gauti į IV bankinę sąskaitą
    - Gerėja VMI viešasis įvaizdis (straipsniai Lietuviškoje ir kitų šalių spaudoje, inovatyvios paslaugos pristatymas tarptautiniuose renginiuose, kt.)
  - Bankams

Klausimai ir diskusija

- Pranešėjas – Eglė Čeponytė
- Egle.Ceponyte@kurklt.lt
- Egle.Ceponyte@gmail.com